

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a Képes Világlap-pal együtt
Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVÉD

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája.

Pünkösöd.

A legszebb hónap, Mája Isten-aszszony zárónapjára esik ez idén a kereszténység nagy ünnepe: pünkösöd, Rózsák nyílnak s a határon mint a szelíd fengerküllemverése: buzakalász reng. Mámoros szép tavaszi ünnep mindenkor a pünkösöd, hitünk szerint az égnek felvilágosító malasztja a tavasz langyos levegőjével árasztja el a lelket. És mennyire szükségünk van épen ebben a zavaros, érthetetlen, ideges világban a pünkösöd felvilágosító, értelmünket megerősítő isteni malasztjára!

Az ujtás vágya, a dekadencia szellemének hullámotokra öntötte el az iskolát. Majd a jövő fogja eldönteni, vajjon a felrevezetés, a jóhiszeműség, az ujtás ifjonti vágya, az akarnakok erőlködése van-e ebben az újabb társadalmi mozgalomban tulsúlyban? De bizonyos, hogy álpróféták ólálkodnak az iskolák közelében, hirdelve, hogy a vallás magánügy és azért kivéle az iskolából.

De igaza van Apponyinak, hogy az, aki vallás nélküli iskolát propagál, annak nincsenek gyermekei; ha pedig vannak, lelkének valamelyik rejtekében abban reménykedik, hogy bátran élvez-

heti a nagy földadat hirdetésének dicsőségét, miután úgy sem lesz belőle semmi.

Ugy is van. Ebből sem lesz semmi. Hiába minden zajgás. Ez nem egy vallásfelekezeti ügy. Egy csepp kedvünk sines keresztényellenesnek minősíteni. Ez kivétel nélkül, bármi módon imádja valaki Istenét, minden embert érdekel. A zsidó éppen úgy hirdeti, hogy a vallásra szükség van, mint a keresztény, még szülők lesznek, akik gyermekeik jövőjével törődnek. És amíg az ember sorsa olyan lesz, amilyen világfennállás óta az emberiség sorsa volt, küzdelmes és bizonytalan, — addig a vallás lesz az a talizmán, mely elvezet az élet nehéz utjain és világosságot nyújt, mikor elkövetkezik a halál perce. A halállal viaskodónak reményességét, bizalmát, hitet, megnyugvást a vallás fog adni. Az a vallás, melyet legmelegebben mond sajátjának élte alkonyán az, aki egész életében tagadta. Csak nézzünk szét nyitott szemekkel a világba és feltűnő jelenségeket látunk. Cégéres ateisták éltek alkonyán buzgó templomjárókká lesznek. Az erők roskadása eszébe juttatja a lázadó embernek, hogy közel van az az út, melyről még nem tért vissza senki — és sorsának eme nagy fordulója előtt meg-

tér Istenéhez, melyet egész életében tagadott.

Boldog ember, ki lelkében a küzdelemnek, a tévelygésnek ezt a kínzó harcát nem szenvedte végig. Boldog ember, kinek édes anyja ezt sugta szerető szavával gyermeke fülébe: «Kis kacsóid összetéve szépen, imádkozzál édes gyermekem!» mert ez az anyai szent tanítás megvértette az élet porondján száguldozót a hitetlenség, a tévelygés, a töprengés, a semmi haszonnal nem járó eszmélkedés minden keserűségétől és kínzásától. Boldog ember, akinek hitében sohasem kellett megtántorodnia és aki mindég azzal a biztos tudattal tekintett az ég kárpitja felé, hogy ott van az, ki reá gondol, ki útját vezérli, aki Isten és akiben tántoríthatatlanul hisz.

A jeruzsálemi alacsony házban összegyűlő apostolok lelke az ige hirdetésétől nem volt megszilárdulva. Azért kellett a mai napon a szentléleknek leszállani arra a házra, hogy szilárd hittel küldhesse világgá a kereszténység első hirdetőit, akiknél eredményesebb munkába még ember nem fogott. Vajjon megéreztek-e a gallileai egyszerű halászok, hogy őket a sors arra predesztinálta, hogy Jézus felebaráti szeretettől ékes tanítását az egész világon és az

Scherlok Holmes Kunszentmártonban.

(Humoreszk.)

A „Kunszentmártoni Ujság” eredeti tárcája.

Május 27-én a kunszentmártoni rikkanások, számszerint ketten, vagy még kevesebben, hangos ordítózással verték fel az alvók ezreit.

Nem mindennapi eset történt.

Holtan találták Csipetke Kajetánt, a fel-földi takarékpénztár közszeregetben álló vezérigazgatóját, aki bár már 82 esztendő, de mindvégig vigkedélyű, uzsorás és asztmás volt. Gyönyörűen tudott köhögni; csak 53 évig volt cukorhajos, olyannyira, hogy ezen idő alatt egész családja a belőle csapolt cukorból édesítette a mindennapi kávéját.

Az elhunyt felesége Szederjes Celesztin nem érte meg férje halálát, mert néhány évvel azelőtt minden átnemzet nélkül elvitte az ördög és az eként végre megszabadult Csipetke Kajetán vígan élte világát, olyannyira, hogy a városka egyetlen kávéházának elvirult kasszafüldére Betét Elvira apának kezdte érezni.

Leánya és egyben egyetlen gyermeke Lóti, 10 éves korában jöhetett a világra, meri 30 éves korában még csak 20 éves volt. Ellenben szép lány volt, ritka szép haja és páratlan szép szeme mindenkit elbájolt. Amit a természet tőle az egyik helyen megtagadott, ugyanígy pótolta a másikon, ugyanis annennyivel hosszabb

volt a jobb keze, ugyanígy volt rövidebb a bal. Arcát állandóan visszatolta, mert egyszer cugot kapott, aminek következtében állandóan féljebbire állt a feje. Hosszabbik kezével gyönyörűen tenniszezett. Hosszantartó ifjúságán át jegyben járt Izzad Móriccal, a helybeli koporsógyárosal, míg végre is sikerült magát végkép Móric nyakába varmia és így Csipetke Kajetán egyedül maradt a zordon házban, amelyben fenyesek dúis koronája kísérteties mozgást hoztak volna létre, ha házában egyáltalában fenyesek és e fenyeseknek koronája lett volna.

Csipetke Kajetán érezvén közeli apaságát, nem akart egyedül maradni és magához vette házvezetőnőnek szerelme letéteményesét, Betét Elvirát. S így nemesak a bankban volt betétje, de otthon is, de ezt a betétet természetesen Elvira kezelte.

Mint már említettük, május 27-én reggel bement gazdájához — és holtan látta elterülve a földön. Az öreg ur bizonyára már órákkal ezelőtt halt meg, arany órája, meg láncja, amelyet mindig magánál viselt, pedig eltűnt, cipő nem volt a lábán, sem harisnya, amiből jogosan azt következtethette, hogy vetkőzés közben érte utól a halál. Legelső dolga az volt, hogy az éjjeli szekrényen lévő készpénzt — megőrzés végett magához vette.

Minden kétséget kizárólag rablógyilkosság történt!

Elvira, miután a pénzt jól elrejtette, elskitotta magát, mint ahogy az egy jól nevelt házvezetőnőhöz illik, jajveszékelve kifutott az

utcára, a szomszédok összeszaladtak, rettenetes kavardás támadt, óriási zürzavar, mindenki igyekezett elemelni azt, amit el lehetett emelni, de amikor már a halott cipőjét is elakarták vinni, egy dörgő szózat akasztotta meg ezt a kíséretet.

Mindenki hátranézett. Megjelent a városka kiváló amatőr-detektívje, dr. Perel Lehel segédjegyző, tűzoltóparancsnok és a dalárda harmadik tenorja. Megnézte a halottat előbb egy, azután két lépés távolságról, azután megérezte a bal és a jobb oldalról. Majdnem közelről is megnézte, míg végre kijelentette:

— Szörnyű gyilkosság történt. Hogy mikép történt, azt már meg is mondhatom. Látják önök ezt a vörös pontot Csipetke ballábjának kisujján?

Mindenki közelebb hajolt s ott tényleg egy kicsiny vörös pont volt látható.

Dr. Perel Lehel folytatta:

— Emlékeznek-e arra, hogy 3—4 évvel azelőtt tömeges gyilkosságok történtek, még pedig ugyanigy?

— Mindenki emlékezni kezdett.

— A gyilkos minden egyes esetben egy hosszú mérgezett tüvel áldozata ballábjának kisujjába szúrt és így előállt a halál!

Mint egy diadalmas hadvezér tekintett le dr. Perel Lehel az embertömegről s folytatta:

— De mivel úgy látom, hogy a gyilkos semmiféle nyomot nem hagyott hátra, ezért indítványozom, hogy a nálamnál nagyobb de-

egész emberiségnek átadják, örökké, ameddig a világ áll. Mert büszkén kiáltjuk a szabad gondolkodók oklatan, dicstelen és sikertelen harci erőlködése idején, hogy a keresztény tanítás mindaddig, míg ember él, fonságából, nagyságából, multhatatlan szükségéből veszteti nem fog. Ide-oda kétezer esztendő változó eszme-áramlata surolja Péter apostol sziklára épített anyaszentegyházát, — de a katolicizmus minden eszme-harcból újult erővel kelt föl és erősebb lett. Ma sokkal többen fogják énekelni a Jőjj el Szentlélek Uristent, mint egy ezredévvél ezelőtt és nincs a világnak olyan zuga, ahol ez az ének a hit érzésével szárnyalóan ne szálljon az ég felé.

Azért, amig egyrészt nem féltjük a keresztény kulturát a szabad foglalkozás merész tanításával, de szánó lélekkel tekintjük, hogy ez a sikertelen zaj-ütés mégis a tévelygők, az önlelkük mardosók számát szaporítja, azokét a szerencsétlenekét, akik tétován, vezetőcsillag nélkül bolyongnak ebben a küzdelmes életben.

Jövel Szentlélek Uristen, szállj alá azokra, akik e téves eszme-mozgalomnak bármilyen okból híveiül szegődtek, — vezesd őket a hívők seregébe, ahol bár szintén ismerik az élet nehéz járását, de — hisznek és bizva-biznak.

Boldog pünkösdi ünnepeket olvasóinknak!

KOSSUTH FERENC

1841 — 1914.

Ismét gyásza van a magyar nemzetnek; meghalt a Kossuth-név egyik kiváló képviselője s így érezzük, hogy az a glória, mely a név viselőivel egybe volt kapcsolva, tisztán eszményé alakult át, földi test nélküli

eszményé. Talán jobb is lessz így, mert ezáltal szentebb válnak az érzelmek, szentté válik a mult és szentebb lessz az emlékezés.

A magyar nemzetnél a Kossuth-név egy idea, amely lelket önt a szomoruba, bátorítja a csüggedőt s reménységet nyújt a jövőhöz. S a név viselőit a nemzet az abszolút tisztelés és becsülés sugaraival aranyozta be, akik, mint valami tűzszlopok, a minden idők minden magyarját tette és imára készítetik.

Most, hogy a Kossuth-családnak egy hatalmas hajtása kidőlt az élők sorából, csüggedő lélekkel és szomorú szívvel tekint a magyar Pest felé, hogy a glóriás apának glóriás fiáért néhány igaz könnyet hullathasson. De hát tulajdonképen kit is vesztett a magyar nemzet Kossuth Ferenc halálával? Nagyon nehéz erre most felelni, amikor még a mély bánat hatása alatt állunk, amikor megáll a gondolkodás, a számító ész s csupán az érzelem, a szenvedély az, amely szét-törve minden korlátot, kifejezést ad a szomorú eseménynek. De csillapuljon le egy kissé a bánat, nemuljon el a féktelen szenvedély, lassu, komoly méltósággal is ülhetünk gyászünnepeket. S talán ez méltóbb is lessz hozzá, mert nagy embernek még a halálát is méltóságtelejesen kell megünnepelni.

E szomorú gyászeset alkalmával tegyük magunkat túl a megszokottól; a test, amely megszűnt élni, hadd pihenjen őseink, az a szellem, amely örökségül maradt utána, hadd világítson bele a mai sötét nemzeti életünkbe. Hiszen tudjuk, hogy oly jól esik néha egy kis világosság, de mégis fáj, hogy e világossághoz csak egy nagy megsemmisülés után juthattunk el.

Kossuth Ferenc nagy szellemi erejét következetességéből érthetjük meg. Éppen elmenté apjának. Nem az a szenvedélyes, izzó lélek, akinek minden megnyilvánulása csupa tűz, csupa láng, hanem egy gondolkodó ember, aki csak kellő megfontolás után határozza el magát s ezt, ha rajta mulik, keresztül is viszi. Ez tette lehetővé azt is, hogy közbürlálló helyet tudott elfoglalni a magyar

nép hangulata, állapota és Kossuth Lajos tendenciái között s a két — egymással szinte ellentétes — alapot közelebb tudta hozni egymáshoz s a reális élet követelményeihez. Igazi nagyságát ebben kell keresni, de ez volt egyuttal az az ütköző pont is, amely a 48-as eszméktől való eltántorodás vádjával illette meg egyesek részéről. De hát lehet-e, szabad-e lesújtó kritikával élni azzal szemben, aki egész életét egy szent célnak szenteli; egy nemzet ideáljait realizálni, a való élettel összhangba hozni? Szabad-e vádolni akkor, ha nemzetének nem hangos jelszavakkal akar elérhetetlen légvárakat építeni, hanem mély gondolkodással, helyes belátással s az üres saliangok eltávolításával akarja azt boldogítani? Nem szabad ezt tenni, ez bűn volna, ez kegyeletsértés volna a nagyemlékü emberrel szemben. Azért hát boruljunk le a nagy név hallatára, „folyjék imába minden érzelem” s a nagy szomorúság napján is örvendhetünk, mert örvendenünk is kell, hogy a magyarok istene gondol az övéire, megadja minden időknek a nagy szellemeit, a szentjeit, akik bevilágítják a jelent s fényüket átsugározzák a jövőbe. Azért ha most sirunk is, a bánat felemel bennünket s ez jóleső érzéssel tölti el szívünket.

— Kri. —

TANÜGY.

A vizsgák sorrendje.

Junius 15. d. e. gazdasági népiskola I—II—III. fiuosztálya. Tanító: Lupán Aurél. Elnök: Fazekas András.

Junius 15. d. e. II. sz. tanyai iskola. Tanító: Nagy Irén. Elnök: Papp Kálmán.

Junius 15. d. e. III. sz. tanyai iskola. Tanító: Martikány István. Elnök: Gácsai L. István.

Junius 15. d. e. központi iskola. Tanító: Schóber Alajos. Elnök: Timon Zsigmond.

Junius 15. d. e. központi iskola. Tanító: Ország Pál. Elnök: dr. Neuberger Márk.

Junius 15. d. u. gazdasági népiskola I. l. o. Tanító: Szabó Józsefné. Elnök: Popovits Gábor.

tektív, Scherlok Holmes hívassék ide, hogy ez ügy rejtelmét feltárja. Majd ő kipuhatoija!

— Ugy van! Hatolja ki ő pu!

Rögtön sürgőnyt is menesztettek a nagy detektívnek, az ajtóba pedig odaállították a vagyionörző vállalat egy diszruhás kapitányát: Bacilus Izidort, akinek két különböző eszmaja és melege volt.

A detektív szobájában félhomály uralkodott. De lehetett volna egész homály is. Kis pipáját ez alkalommal is rendületlenül szitta, amikor a táviratot kézbesítették neki, amelynek szövegét természetesen azonnal megértette, bár magyarul volt írva. Odaadta a kályhánál ülő barátjának, dr. Wattsonnak, miközben maga elé nézett merően. Néhány perc múlva ridegen megszólalt:

— Meg van töltve a revolvered?

— Igen!

— Elmegyünk a tett színhelyére. Szólj a pilótának, hogy repülőgépen megyünk.

— Monoplán, biplán...

— Nem, szimplán!

Rövid idő múlva a légeszavár működni kezdett s alig egy félóra alatt a nyílrepülő elhozta az angolokat ide hozzánk.

Emlékeztünk még, hogy mily nagy feltűnést keltett a repülőgép megjelenése városunk felett. Kivonult a tűzoltó fuvozenekar és fuvott, a mozi gőzgépe bugott, a közönség zugott.

Egy fehérruhás leány sorakozott, aki inkább volt leány, mint fehér ruhás, mert ruhája régen elvesztette ártatlansága szent színét.

A polgármester Nemlő Zakariás pedig elő-

állt és elmondta azt a díszbeszédet, amelyet külön lenyomatban közölt az ujság is.

Üdvözölte beszédében a repülőgépet, mint Kunszentmárton jövőjében a tűfokot, azt a tűfokot, amelyen az a kultura fog behatolni, amelyet még Árpád apánk hozott magával az ősz hazából, amikor még nem volt sem permetezés, sem peronoszpóra és amikor még nem volt mütrágya. Egyben kijelentette, hogy teljes erejével pártolni fogja Angliát, mint olyan ember, aki lelke teljes erejével híve a 48-as eszmék diadalteljes halmazának.

A közönség lelkes éljenzéssel honorálta városunk e kiváló szónokát.

Betolták a repülőgépet a hangárba, Datolya Sári (degenerere Deittelbaum) szoknyája egy kissé beleakadt az egyik szárnyba és akkor látni lehetett lukas harisnyáját. Legjobb barátja Pászka Eleonóra még aznap küldött neki névtelen levélben egy pár stoppolt harisnyát.

— És most menjünk azonnal a tett színhelyére! mondá Scherlok a körülállóknak.

El is mentek. De a szobába csak hárman léphettek be. Scherlok, Wattson és dr. Perel Lehel.

Scherlok néhány pillanatig valóságos megüvegesedett szemmel nézett farkas-szemét a meggyilkolt Csipetkével. Agya lázasan dolgozott, megnézte a lábán lévő vörös pontot, izmai megfeszültek, végre megjelent arcán az a bizonyos diadalmas mosoly és csak ennyit mondott: Megvan!

Dr. Wattson áhitattal, dr. Perel Lehel pe-

dig az irigység egy nemével tekintett fel fejedelmi kollegájára.

Scherlok aztán dr. Perelhez fordult, hogy adjon bizonyos emberekről felvilágosítást:

Dr. Perel boldog volt, hivatalba jutott.

Csipetkéről elmondta, hogy nem volt józan életű, többek között egyszer a végrehajtási törvény 29. szakasza értelmében nála volt foglalni s akkor az öreg ur turót evett. Ebből a ténykörülményből ő rögtön megállapította, hogy meg fogják gyilkolni, mert aki minden átmenet nélkül turót eszik, az gazdag és aki gazdag, az meggyilkolható. Scherlok Holmes bámulva hallgatta dr. Perel Lehel gyönyörű detektívizmattal ellátott eme előadását és hálásan szorította meg a kezét.

A takarítónőről nem akart beszélni, lovasias érzületére hivatkozott. Csak annyit mondott, hogy Betét Elvira igen derék, jóra való leány, neki szeretője volt azelőtt és most is az és így, mint discret ember, nem mondhat semmit, mert nem akarja a leányt becsületében bántani.

Nem is mondott semmit.

Ezek után elbucszott és a két angol magára maradt. Hallgatóztak a kuleslyukon. Semmi nesz.

— A gyilkosnak még itt kell lenni, még nem menekülhetett el! — mondá a nagy detektív.

— Honnan gondold?

— Látod a hosszú folyosót, ott vettem észre lábnyomokat, ezek egyenesen a házvezetőnőhöz vezetnek s látod ezt itt, miközben diadalmasan vett ki egy zöld selyem zsebkendőt

Junius 15. d. u. I. számú tanyai iskola. Tanító: Szabó József. Elnök: Tassi József.
 Junius 15. d. u. központi iskola. Tanító: Stumpfne. Elnök: Gergulics Pál.
 Junius 15. d. u. központi iskola. Tanító: Tompos Lászlóné. Elnök: dr. Neuberger Márk.
 Junius 16. d. e. gazdasági népiskola II. l. o. Tanító: Szabó Józsefné. Elnök: Wolf Dezső.
 Junius 16. d. e. IV. sz. tanyai iskola. Tanító: Nagyalaci János. Elnök: Józsa Ferenc.
 Junius 16. d. e. központi iskola. Tanító: Vékony István. Elnök: Berta Gyula.
 Junius 16. d. e. központi iskola. Tanító: Turcsányi Ilona. Elnök: Popovits Gábor.
 Junius 16. d. u. gazdasági népiskola III. l. o. Tanító: Szabó Józsefné. Elnök: Lengyel Balázs.
 Junius 16. d. u. központi iskola. Tanító: Lázár Mária. Elnök: Kauten Miklós.
 Junius 16. d. u. központi iskola. Tanító: Veress János. Elnök: dr. Kovács József.
 Junius 17. d. e. szabadságtéri iskola I—II v. o. Tanító: Kenessey Mária. Elnök: Fazekas Pál.
 Junius 17. szabadságtéri iskola II—III—IV v. o. Tanító: Torkos Kálmán. Elnök: Turcsányi Gáspár.
 Junius 17. d. e. szabadságtéri iskola IV—V v. o. Tanító: Baloghné Ferency Mária. Elnök: Szabó József.
 Junius 17. d. e. központi iskola. Tanító: Császár Ferencné. Elnök: Gulyás János.
 Junius 17. d. e. központi iskola. Tanító: Mihály Gyula. Elnök: Nagy János.
 Junius 17. d. u. központi iskola. Tanító: Császár Ferenc. Elnök: Kovács Kálmán.
 Junius 17. d. u. központi iskola. Tanító: Lázár Erzsébet. Elnök: Szabó József.
 Junius 18. d. e. központi iskola. Tanító: Nagy János. Elnök: Timon Zsigmond.
 Junius 18. d. e. központi iskola. Tanító: Huber Béla. Elnök: dr. Pótor Sándor.
 Junius 18. d. u. Zrínyi-téri iskola. Tanító: Hiza Károly. Elnök: Wolf Dezső.
 Junius 18. d. u. Zrínyi-téri iskola. Tanító: Kailinger Mária. Elnök: Császár Ferenc.
 Junius 19. d. e. Érpárti iskola. Tanító: Hoffmann Mária. Elnök: Timon Zsigmond.
 Junius 19. d. e. Eötvös-utcai iskola. Tanító: Cseuz Mátvás. Elnök: Lengyel Balázs.

P. L. monogrammal a zsebéből, ezt itt találtam a halott mellett. Ez a Perel igen gyanus nekem. Éjjelre lesbe állunk.

Watson, mint oly sokszor, bámulta nagy barátja fényes megfigyelő tehetségét.

Éjjel két óraker a két detektív meglapult a folyosó egyik végén és várt. Türelmüket nemsokára siker koronázta. A folyosó másik végén halkán, óvatosan kinyílt az ajtó és kilépett a gyilkos. Nesztelenül akart kisuurranni a házból, de a két detektív rávetette magát, egy pillanat alatt megkötözték, villanylámpával megnézték a gyilkos arcát — dr. Perel Lehel volt!

Nem engedték szóhoz jutni, hanem vitték magukkal.

(A szerkesztő megjegyzése.)

Dr. Perel Lehelt reggel eleresztették a fogásból. Nem ő volt Csipetke Kajetán gyilkosa. Éjjel találka volt a házvezetőnővel s azért jött ki a szobájából.

Csipetke Kajetánt egyébként se gyilkolták meg. Az orvos: dr. Borszesz Hümér megállapította, hogy egy jóakaratu érelmeszesedésben halt meg. Aranyórájáról és láncáról megtalálták a zálogcédulát a mellényzsebében.

Ami pedig a lábán talált vörös pontot illeti, megállapították, hogy egy évvel azelőtt festette a kertí butorait vörösre és valószínűleg akkor cseppent az oda, mert langyos vízzel nehezen bár, de mégis el lehetett tüntetni onnan.

Az emberek meg akarták verni Scherlok Holmest, de az már régen eltűnt barátjával egyetemben.

Rácz Gyula.

HIREK

Kunszentmárton, 1914. május 31.

— **Istentisztelet.** Pünkösd másodnapján, junius hó elsején délelőtt 9 óraker, a központi iskolában református istentisztelet tartatik.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. Szikszay György, a szolnoki kir. törvényszék elnöke 1914. május hó 25-től május 27-ig bezárólag, három napon át, megvizsgálta kir. járásbíróágunk ügykezelését. Dr. Szikszay törvényszéki elnök eltávozása előtt elismerését és megelégedését fejezte ki dr. Tancos Miklós vezető járásbíró előtt a kir. járásbíróág pontos és alapos ügykezeléséért és a gyors munkáért és expedálásért. Az elismerés babérkoszoruja dr. Tancos vezető járásbírói illeti, akinek vezetése alatt ez a járásbíróág *mint* járásbíróágga fejlődött. Ugy halljuk, hogy a kormány legközelebb dr. Tancos vezető járásbíró, érdemei elismerésül, kir. táblai bíróvá lépteti elő.

— **Községi közgyűlés.** Kunszentmárton község képviselőtestülete 1914. junius hó 15-én, délelőtt 10 óraker rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés legfontosabb tárgya a *kunszentmárton-tiszaugi vasút építési költségeinek 100.000 korona megszávozása.*

Dr. Jósa Gyula ügyvéd irodáját dr. Kovács József ügyvéd vette át, akit a debreceni ügyvédi kamara az iroda részére góadnokul is kirendelt.

— **Áthelyezés.** Mezey József betétszerkesztő irnokot az igazságügyi miniszter a *mohácsi* kir. járásbíróágghoz helyezte át.

— **Helyettesítés.** Nagy Zoltánt, tudvalevőleg Jászládány község első jegyzőjévé választotta. Nagy Zoltán távozásával megürült a kunszentmártoni adóügyi jegyzői állás, melyet a nyár folyamán tölt be a képviselőtestület. Helyettes adóügyi jegyzőnek Beszédes Dezső segédjegyzőt rendelte ki a képviselőtestület.

— **Vasut-gyűlés.** A pusztatenyő — kunszentmártoni h. é. vasút XXVIII-ik évi rendes közgyűlését 1914. junius hó 5-én, délelőtt 10 óraker tartja *Szolnokon*, az állomás épületben.

— **Főjegyző-választás Csépan.** Szvoboda Imre lemondásával megüresedett Csépan a főjegyzői állás. Ezen jól dotált állásra azonban helyettes nem igen akadt, míg végre dr. Nagy Ottó főszolgabíró csábító ígéretekkel Rosznáky Géza segédjegyzőt bírta rá, hogy helyettesnek Csépara menjen. Rosznáky elfoglalta állását és hat hónapi működése alatt Csépa ügyeit rendbe is hozta. Amikor Csépa szénája már rendben állt, a főszolgabíró kitzte május 27-ére a választást. Csépa község Rosznáky Géza helyettes főjegyző mellett tömörült, kinek megválasztása bizonyos volt. A közgyűlésen nagy meglepetés érte Rosznáky híveit. Dr. Nagy Ottó járási főszolgabíró az ő küldöttjét, Csépanak 14 hónapon át kitzartó, szorgalommal működő helyettes főjegyzőjét, Rosznáky Gézát nem jelölte. Így a választás simán folyt le, Rosznáky 24 híve eltávozott és az ott maradt 20 ember pedig Kovács János tisztaügi jegyzőre adta le szavazatát, akit dr. Nagy Ottó főszolgabíró megválasztott jegyzőnek jelentett ki. Nagy az elkésérés Csépan a főszolgabíró eljárása miatt, amiért a nép igaz emberét nem jelölte, hanem holmi nagyszájú

agitátorokra hallgatva, kizárta a jelölésből Csépanak igaz emberét. A választást megfellebbezik és a közigazgatási bíróság feltétlenül megsemmisíti a választást, mert az olyan esetekben, amikor a főszolgabíró a nép által óhajtott egyéneket nem jelöli, — legutóbb is két esetben semmisített meg jegyzőválasztást.

— **Tanító-gyűlés.** A „Jásznagykunszolnok varmegyei Tanítótestület“ évi rendes közgyűlését az 1914. év *junius hó 6-án* délelőtt 10 óraker Kunszentmártonban tartja, amelynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó-beszéd. 2. Hitelesítők kijelölése. 3. Üdvözlések. 4. Polónyi Mátvás feletti emlékbeszéd. 5. Elnökség jelentése és előterjesztései. 6. Pénztáros jelentése és az 1914—5. évi költségvetés előterjesztése. 7. Számadások bemutatása. 8. A kisegítő iskola. Előadó: Éltés Mátvás, budapesti kisegítő iskolai igazgató. 9. A munka-iskola. Előadó: Török Ernő, fegyverneki községi iskolai tanító. 10. Olvasókönyvek összehasonlítása. Előadók: Országh Pál, kunszentmártoni áll. és Merk Andor, tiszakürti közs. tanító. 11. Indítványok. 12. A közgyűlés berekesztése. Tudnivalók: 1. A közgyűlés előtti napon délután 5 óraker Kunszentmártonban, az áll. el. iskolában, a közgyűlés előkészítésére választmányi ülés lesz. 2. Akik elszállásolásra igényt tartanak, jelentkezzenek *Schöber* Alajos igazgatónál Kunszentmártonban. 3. A közgyűlés után közebed lesz. Egy teríték ára 3 korona. Jelentkezni kell junius 1-ig a fenti címmel. Aki nem jelentkezik ebédet és szállást nem kap. 4. Indulás. A választmányi tagok részére pénteken déli 12 óra 50 percker Szolnokról. Csatlakozás: Jászberény felől 10 óra 44 percker, Karcag felől 11 óra 19 percker. Mezőtur felől 1 óra 47 percker éjjel. Ez utóbbi kettőre Szajolban. A közgyűlési tagok részére indulás Szolnokról reggel 6 óra 45 percker. Csatlakozás: Jászberény felől 11 óra 50 percker éjjel, — Karcag felől 6 óra 55 percker reggel, Mezőtur felől 1 óra 47 percker éjjel. Ez utóbbi kettő Szajolban. Kunszentmártonból visszatérés 4 óra 24 percker délután. Szolnokra érkezés 6 óra 21 percker este. Innen: Karcag felé 7 óra 35 percker este, Mezőtur felé 7 óra 25 percker este, Jászberény felé 8 óra 40 percker este. 5. Utiszámlájukat a gyűlésen résztvevők a közgyűlés után 15 napon belül küldjék be az elnökséghez, különben figyelembe nem veszik.

— **Polgáriskolások football-mérkőzése.** A helybeli polgáriskola IV-ik osztályának football-csapata pünkösd első napján labdarugó mérkőzést rendez a esongrádi polgári fiúiskola IV-ik oszt. lyának csapatával. Nagyon szép dolog a fiatal fiuktól e nagy sport-törekvés s kívánunk is nekik fényes győzelmet.

— **Automobilok versenye.** A tátrai automobil-verseny résztvevői vasárnap délelőtt, vagyis a mai napon vonulnak át Kunszentmárton községen. A versenyzők Aradról indulnak 9 óra 30 percker és Kunszentmárton községen 11 és 12 óra között vonulnak át. Minthogy körülbelül 150 automobil vesz részt a versenyen és óránként 80—100 km. sebességgel haladnak, azért a hatóság felhívja a közönséget, hogy a mai napon a vasúti állomástól a Horváth-féle gőzmalomig járművel ne közlekedjenek, mert esetleges balesetekért a felelősség az automobilulajdosokat nem terheli.

Tűzoltó multság. A kunszentmártoni önkéntes tűzoltó-testület műkedvelői előadással egybekötött táncestélyét holnap, hétfőn este tartja a Körös szálloda nagytermében. A tűzoltók multsága iránt nagy az érdeklődés és mi hisszük is, hogy az kitűnően fog sikerülni úgy erkölcsileg, mint anyagilag.

Jönnek Mariházyék. Arról értesítik lapunkat, hogy Mariházy Miklós társulata két heti vendégszereplésre ismét lejön Kunszentmártonba. Örömmel hallottuk ezt a hírt, mert Mariházyék szereti Kunszentmárton közönsége és a. ő társulatának telt házakat biztosít. A társulat 2 hétre jön Kunszentmártonba 60 tagú társulattal és 25 tagból álló zenekarral. Az előadások megkezdéséről plakátok értesítik a közönséget.

Vasutunk. A kunszentmárton—pusztatényői h. é. vasút június hó 5-én délelőtti 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését Szolnokon. Az elmúlt héten megkaptuk vasutunk zárszámát, mely nagy és szép nyereséget tüntet fel az 1913 évre, ami azt mutatja, hogy vicinálisunk a legjobb vicinális az országban. A múlt évi tiszta nyereség 114.316 korona 67 fillér volt. Ezen nyereségből minden részvény kap 18 koronát és az élvezeti jegyek darabonként 8 koronát. Kisorsoltak 12 darab törzsszelvényt, melyből négy Kunszentmárton községé.

Az angol hussertések. Különösen Prága részére igen sok hussertést lehetne exportálnunk és ennek ára néhány fillérrel különként drágább is, mint a mangolicza sertéseké. Hazánkban tehát a hussertések a jövő, azonban a mangolicza sertés tenyésztésével, legalább az Alföldön nem szabad felhagyni. Mert szükségünk van egy olyan sertésre, amely nagymennyiségű zsírtelmesre képes. Igaz ugyan, hogy a mangolicza sertés szaporasága nagyon rossz, mert míg évente csak egyszer malacozik s akkor is rendszerint csak ötöt, addig a hussertések kétszer malacoznak s rendszerint minden alkalommal 8—12-öt s míg a mangolicza egy éves korban csak 40—50 kg-ot nyom darabonként, addig a hussertések 130—140 kg-ot nyomnak. Ha tehát ki is mondatott az, hogy a nagy Alföldön meg kell tartani a mangolicza tenyésztését, nagyon sokan rámutattak arra is, hogy a mangolicza sertést meg is kell javítani, szaporábbá, gyorsabban fejlődővé tenni. Ezt a célt tenyész kiválasztás útján elérni nem lehet, 30 éves tapasztalatok bizonyítják ezt. Ellenben ugyanezt a célt rövidesen el lehet érni, ha a mangolicza kocákat lincolushirei kanokkal bugatjuk be, a melyek szintén angliából származnak hozzánk, de nem annyira hus, mint inkább zsírtelmes sertések. Azok a vágási próbák, amelyeket az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület végeztetett, bebizonyították, hogy a kihizlalt lincolushirel, vagy lincolushireivel keresztezett mangolicza sertésben éppen olyan sok zsír és hús van mint a mangolicziban s emellett azonban egy éves korában 100—120 kg. amikor már tenyésztésre használható és kocái könnyen malacoznak évente kétszer 8—12 darabot, könnyen honosul — miként azt pl. Kovács Béla úr. Dorog, sátorkői, — Blascok Gyula s mások tenyészete bizonyítja, ugyan olyan göndör szőrzetű mint a mangolicza, jól legeg s emellett olyan gyorsan fejlődik, hogy malacai 6—8 hónapos korukban 60—100 kg. élősúllyal mint a legkitűnőbb sonkat szolgáló hussertés, — 12—16 hónapos korukban mint kihizott 200—360 kg.-os zsírsertés rengeteg mennyiségű zsírt és még mindig sokkalta jobb, fehérebb, puhább húst szolgáltat mint a mangolicza. Ennek a kitűnő sertésnek akár tiszta vérbeli tenyésztése, akár mangalicávali keresztezése minden gazda nagy haszonnal karolhatja fel.

A megégett kisleány. Egy kisleány lett ismét a szülői gondatlanság áldozata. Szántó Mária 3 éves kisleány május hó 28-án belehalt sérüléseibe, melyeket anyja gondatlansága folytán kapott. Szántó Mária

Szántó György és Mucsi Anna 3 éves kisleányke az udvaron játszadozott, amikor édesanyja ebédet főzött a szabad tűzhelynél. Amikor édesanyja kiment a pitvarból, a kisleány odament a tűzhöz és ott játszadozni kezdett. Hogy mi történt, azt nem tudja senki, csak egyszer Mucsi Anna sikoltást hall, be-rohan a pitvarba, ahol az össze-vissza égett kis gyermeke sívalkodott. Az édesanya megégett gyermekét azonnal orvoshoz vitte, ki kezelés alá vette a szerencsétlen gyermeket, de nem bizott életbemaradásához. Egy hónapi kínlódás után május 28-án meg is halt a kis Mariska. A kir. ügyészség elrendelte a holttest felboncolását, melyet Kauten Miklós kir. járásbíró vezetése mellett dr. Papp Gábor igazgató-főorvos és dr. Pótor Sándor községi orvos végeztek. Szántó Mariskát tegnap temették el nagy részvét mellett. A gondatlan szülők ellen pedig megindult az eljárás.

Tennisz-bál. Amint értesülünk, a kunszentmártoni tennisz-társaság a jövő hónapban a Körös szálloda összes termében táncmultságot rendez. A nap még nincs meghatározva, de valószínű, hogy Péter-Pál napján fog megtartani a multság.

Labdarugó-mérkőzés. A Szentés és Vidéke labdából olvassuk a következőket: Áldozócsüörtök délutánján, pompás időben kezdődött meg a Kunszentmártoni Sport Egylet és a Szentesi Torna Egylet football csapatának mérkőzése az Erzsébetkerti játszótéren. A nézőtérén díszes közönség volt, tekintélyes számban volt kunszentmártoni érdeklődő is. A mérkőzés heves volt s bár a kunszentmártoni csapat ügyesen és kedvelve játszott, a szentesieké lett az egész vonalon a győzelem. Az eredmény 10:0 a szentesiek javára. A kunszentmártoniaknak a két hátvédője és a kapusa volt elég jó, ellenben esatársora még csak a szentesi kapuig sem tudott jutni, sőt a II. féldőben a kapujuknál tizenegy cormelhez juttatták a szentesieket.

Ez az eredmény azt mutatja, hogy footballistáink nagyon gyenge játékosok, akiknek még legjobb itthon maradni és nem elmenni vendégszerepelné. Azt látjuk a játékukból, hogy football szabályokat sem ismerik. Tanácsunk az, hogy vegyenek a footballisták maguk mellé egy jó trenert, aki majd megtanítja őket játszani.

Zászlószentelés. A jövő hónap 7-én nagy ünnepélyük lesz az iparosoknak. Az egyes szakcsoportok új zászlókat szereztek be, melyeknek felszentelése június 7-én lesz fényes ünnepség keretében. Zászlójukat szenteltetik: kovács és kocsigyártók, kőművesek és ácsok, szabók és szűcs iparosok.

Nem jó a fegyverrel játszani. Szomorúan tapasztalja ezen közmondást Dézsi István 17 éves kunszentmártoni lakos. Nem jó még akkor sem, ha az jóformán gyermek fegyver is. Addig-addig nézegette babrálgatta, hogy az elsült és a golyó baltenyerébe furdott. Dr. Pótor orvosnak kellett azt tenyeréből kivenni. Ha majd katona lesz, megtanítják reá, hogy kell a töltött fegyverrel bánni.

Dalestély Nagyréven. Pünkösdi másnapján az Ókéskei Dalárda Tiszánagy-réven, a templom festése javára dalestélyt rendez. Ez alkalomból ugyanaznap délben Tiszánagyrév községe, az Ókéskei Dalárda tiszteletére 150 terítékű bankettet rendez.

KISS PÁL

férfi-szabó tudatja, hogy a Király- és Rákócy-ut sarkán levő 309 es számú

h á z a,

bármiféle üzlethelyiségnek, jó és forgalmas helyen örökáron szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal a helyszínen.

Állatvizsgálat. Faluhelyen most tartják az állatvizsgálatot. Beállított az új járási állatorvos a jegyzői irodába és átvizsgálta az egyes nyilvántartási jegyzékeket. Végre odaszól a jegyzőnek:

— Jegyző ur! ugy látom, hogy állatállományunk apad. A múlt évben például tizenkét szamarunk volt és most csak hét van.

Amire a jegyző mosolyogva felelte:

— Ja, doktorkám, okosodik a falu, okosodik.

Mérleg-hitelesítő. A mérlegek hitelesítésével sok baja van a közönségnek, azért legegyszerűbb azokat feladni Steinberger Áron mérlegjavítóknak (Szolnok, Zsinagóga-utca 533. sz.) aki is azt jutányos árért pontosan kijavítja, pár nap alatt vissza is küldi. Így sok idővesztéstől és kellemetlenségtől szabadul meg a közönség. Hogy Steinberger jó mérlegkészítő, azt több helybeli kereskedő igazolja.

Utcai támadás. Özv. Győri Ferencné Nagy Ilona nyugodtan lépett ki az utcára lakásából, hogy a városban dolgozva után nézzen folyó hó 26-án reggel. Alig tett pár lépést, midőn Fehér Rozália József Ádámmal lefoghatja, földre terítik, a férfi fogja, Fehér Rozália pedig annyira ütlegelte és haját tépdeste, hogy dr. Pótornak kellett orvosi gyógykezelés alá venni. Különben az ügynek a kunszentmártoni járásbírósnál lesz folytatása.

Tűz. Becsák Kálmán szabómester f. hó 24-én Cibakházán volt a vásáron portékájával. Vásár után felpakolt kicsijára és utnak indult hazafelé. Egy roszakaratu ember égő taplót dugott Becsák kocsijába. Már jól előrehaladtak az utban, amikor Becsák égett szagot érezve, hátra fordult s megdöbbenve látta, hogy a ruhával megrakott kocsija lángban áll. Azonnan! a tűz oltásához fogott, melynek elharapódzását meg is akadályozta, úgy hogy csak jelentéktelen kára lett. Az oltási műveletben Becsák kezén és karján súlyos égési sebeket szenvedett, hazaérkezve Kunszentmártonba dr. Déri József orvos sebeit bekötözte.

Érdekes. Ily című mult heti cikkünkre jártak szerkesztőségünkben és meggyőződünk arról, hogy az érdekeltek nem tudott a gyűjtésről és nem is fogadta el, minek folytán gyűjtő kénytelen volt az adakozóknak a gyűjtött összeget visszaküldeni.

Pályázat internátusba való felvételtre. A Dmke. makói diákokthonába az 1914—15. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 40, beiratási-, orvosi-, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai, születési és I. osztályu tanulóknál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1914. év július 10 napjáig adandók be a Dmke. makói diákokthonának felügyelő bizottságánál. Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákokthon igazgatósága Makón.

Birtokváltás. A kunszentmártoni kir. járásbírótság telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltás jegyzetett be: Zs. Hegedüs Mária és János átvették Zs. Hegedüs János és neje házat.

Kivonat az anyakönyvből. Kunszentmártonban 1914. május 23-tól május 20-ig születtek: Dudás Anna, Michnik József. — Házasságot kötöttek: Talmácsi József és Kruszlicz Mária, Zsigics János és Kiss Katalin. — Elhaltak: Gulyás János 75 éves, Szántó Julianna 3 éves.

Balesetek. Majzik György kunszentmártoni lakos 4 éves Veronka kis leánya olyan ürge volt és élénk, mint a halcsik. Sohasem volt nyugta, maradása. F. hó 24-én is eltűnt a házból, szülei a szalmakazalnál akadtak reá a szalmakazalhoz támasztott létra tövében. A gyermek bizonyára a létrán a szalmakazalra mászott föl és onnan leesett, mert dr. Pótor Sándor balcombtorést állapított meg nála és gypszbe kellett tenni. A kis Veronkának most már jó ideig az ágyat kell őriznie. — Csomán János kis fia még most kezd járni, de mint kíváncsi gyermek mindenüvé odaér. Egy téglarakásra akart fölmászni, azonban egy lerántott téglabalába fejét össze zúzta, úgy hogy dr. Pótomak kellett bekötözni.

A csépai választás epilógusa.

Szomoru hírt hozott a taviró Cséparól 29-én reggel. Arról értesítették lapunkat, hogy Rosznáky Géza, volt csépai helyettes főjegyző csütörtökön este megmérgezte magát. Tudósítónk azonnal utána járt a dolognak és megállapította a következőket: Rosznáky Géza csütörtökön este afeletti elkeseredésében, hogy a tisztai alsójárás főszolgabírája arra sem érdemesítette, hogy a főjegyzői állásra jelölje, mérget ivott. Felesége mindjárt észrevette, hogy férje öngyilkos akart lenni, rögtön elküldött dr. Szigeti orvosért. Az orvos ellenmérgeket adott be Rosznáknak, aki már kissé jobban érzi magát.

Az öngyilkosság híre hirtelen elterjedt Csépan és mindenütt a legnagyobb megdöbbenést keltette. Az egész Csépa sajnálja a fiatal, törekvő és tetőtől talpig becsületes Rosznáky Gézát, aki Csátár Andor gyógyszerész intrikáinak lett az áldozata. Amint bennünket tudósítanak, a dolog úgy áll, hogy Rosznáky Géza azért akart öngyilkos lenni, mert Csépa tejhatalmu diktátora, Csátár Andor, tűzoltóparancsnok — és gyógyszerész — elűtötte őt kenyerétől, mert a 27-iki választáson nem őt, hanem a tisztaügyi jegyzőt választotta meg úgy, hogy Rosznáky jelölve sem lett.

Csátár Andor Csépan minden lében kánál, azt hiszi, hogy ő csinálja a rimaszombati csutorát, tűzoltóparancsnok, a haladópart elnöke, biztosító ügynök és üres óráiban gyógyszerész, aki nem hajt neki térdet-fejet, azt üldözi addig, míg Cséparól elüldözi. Ennek a nagytehetségű gyógyszerésznek köszönhető, hogy Szvoboda Imre nyugdíjba ment. Neki köszönhető, hogy orvost alig lehet kapni Csépara és ha odamegy egy jámbor halandó, az pár hét alatt elmenekül onnan, mert Csépa örökös gyógyszerészével kijönni nem tud. Amikor Szvoboda Imre nyugalomba ment, telefonon (mert a nagy informátornak telefonja is van) felkérte személyesen a környék összes jegyzőjét, hogy pályázzanak Csépara, ő biztosítja megválasztásukat. Hiába csengett bájos tenorja oly kellemesen, nem ült fel neki senki és nem mentek Csépara. Végre jött Rosznáky telve ígéretekkel. Erre Csátár kijelentette, hogy vagy a jegyzővel, vagy nélküle. Minthogy Rosznáky egy kicsit önálló volt, Csátár megkezdte ellene a harcot.

A harcban Csátár győzött, sikerült neki egy jóllelt, dolgos embert kibuktatni. Örülhet Csépa, hogy van egy embere, ki vigyáz Csépara éjjel és nappal és eltávolítja onnan azokat, akik a világhossz emberei és nem hajtának térdet-fejet azok előtt, kik csak szájjal győzik, de tenni nem tudnak.

Rosznáky betegen fekszik. Vajjon nem bántja-e a gyógyszerész urat a lelkiismeret, hogy egy embert ismét elkergetett Cséparól és annak ezzel elvette kenyerét? Hiszen a gyógyszerész is ember, az is kenyérrel él, annak is fáj, ha a recepteket nem Csépan, hanem Kunszentmártonban csináltatják meg.

Azonban, mi hisszük, hogy az óra hamarosan ütni fog, mert addig jár a korszak kutra, míg el nem török. A gyógyszerész ur bölcsességétől telített Csépa majd meg fogja unni az örökös intrikákat és rugni fog egy olyat, hogy annak hangja még a szomszéd Szelevényen is hallatszani fog.

CSARNOK.

A takarékoságról.

Írta és felolvasta a Szolnokmegyei Pénzügyintézetek tisztviselőinek 1914. május 14-én tartott közgyűlésén: **Kelemen Ferenc**

Az emberiség évezredek fejlődésének, társadalmi berendezkedésének és hatalmas kulturális fellendülésének alkotó tényezői között kezdettől fogva előkelő hely illette meg a takarékoságot, ezt a nemes emberi tulajdonságot, melynek hasznos, sőt úgy az egyes ember, mint az emberek nagy összessége szempontjából is egyenesen üdvös megnyilvánulásait soha jobban nem tanulmányozhattuk, mint ma, amikor minden tevékenységünk az immár egyedül üdvözítő pénz hatalmasság érdekében történik.

Valami csodálattal, bámulattal, vegyes lelkesedéssel tölti el az embert, ha csak egy futó pillantást vet is az emberi fejlődés szüntelenül működő mozijába, melynek millió és millió kilométer hosszú filmjéből az állatsorból a kultúra mai magas fokára felvergődő ember szédületes karrierének minden fázisa élénk színekben szemünk elé rajzolódik.

Mély hódolattal és hálás elismeréssel adózunk mindazoknak a tényezőknek, melyek e grandiozus fejlődést megteremtették, tovább fejlesztették.

Az örök és szünetnélküli, az élet minden megnyilvánulásánál jelentkező energia, az emberi teljesítő képességnek egy-két szédületes felvilágosítása, nagy szellemek, óriási akaratok, munkaszeretet stb. mind-mind azok az elismerésre és tiszteltetle méltó tényezők, melyeknek leírásain az emberiség fejlődés történetének mai magas szintjére eljutottunk.

Csak egyetlenegy, következményeiben és jelentőségében a fentebbieknél nem kisebb tényezőnk nem juttatták még eddig, az elismerésnek azt a mértékét, mely azt az emberiség fejlődésének szolgálatában kifejtett működéséért méltán megillette volna: a takarékoságnak.

Az ó- és középkor egy-két szórványos esetétől eltekintve, csak a legújabb idők kutató szelleme, a közgazdasági berendezkedés eseménycsoportjainak alapos figyelője szentel néhány elismerő pillantást ennek a fontos tényezőnek, amely pedig az emberi fejlődés egész folyamán át egy áldozatkész bankár szerepét játszotta, a nagy szellemek genialis találmányainak gyakorlati megvalósításánál. Takarékoság nélkül sohasem gyűlt volna össze a fölösleges tőkéknek az a mérhetetlen nagy mennyisége, melyből ma milliók és milliók aldozhatók, minden különösebb nehézség nélkül kiváló találmányok és nemes eszmék gyakorlati értékesítésére.

Mindazok a kulturális és gazdasági javak, melyeknek ma birtokában vagyunk, nagyrésztben az emberiség kezdetől fogva tartó takarékosági szellemének eredményei.

S mégis csodálatos, hogy a kultúra haladásának, a közgazdasági megerősödés növekedésének okait kutatók, csak a legújabb időkben fedezték fel a közreműködő tényezők közt a takarékoságot.

Csak a múlt század dereka táján indult meg az az irodalmi vita, mely a takarékoság tulajdonképeni szerepét megállapítani s közgazdasági értékének igazi méreteit szabályozni hivatott volt. A franciák s németek voltak az elsők, kiket magas kulturájuk, fejlett közgazdasági érzékük s a gyakorlati élet minden élet nyilvánulásának tanulmányozása iránti hajlandóságuk rávitt: a takarékoság, közgazdasági és kulturális jelentőségének felismerésére és elismerésére.

A takarékoságnak jelzett országokban ma már könyvtárakat betöltő irodalma van s állami befolyással, társadalmi intézményekkel iparkodnak ezt a hasznos emberi tulajdonságot terjeszteni, népszerűvé tenni.

Sajnos, nálunk még csak gyerekországok éri az ezzel foglalkozó irodalom s még egyáltalában nincs szervezve egy olyan mozgalom, melynek feladata volna a takarékoság szellemének népszerűsítése, terjesztése.

Nem lesz tehát haszontalan időpazarlás, ha ezzel a nagy fontosságú kérdéssel kissé alaposabban foglalkozunk, ha alkotó elemekre bontjuk a fogalmat, kikutatjuk származását megismerkedünk történetével s végül a kritika rideg tárgyilagosságával megállapítjuk tulajdonképeni

szerepét a közgazdasági és kulturális fellendülés szolgálatában.

Mi a takarékoság?

A takarékoság az a mesterségesen irányított, vagy ösztönyszerűen jelentkező törekvés, hogy vagyunk megműveléséből, vagy szellemi javaink értékesítéséből származó jövedelmek egy részét, szükségleteink megszorítása útján, félretegyünk, azaz megspóroljuk. Minden takarékoság ezek után vagyonszaporulattal jár, amely vagyonszaporulat, a szükségletek megszorításával együtt a takarékoság leglényegesebb kelléke.

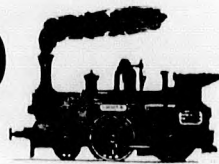
Nem minden vagyonszaporulat származik azonban kizárólag a takarékoságból s a szükségletek nem minden egyes megszorítása jár vagyunk gyarapodásával.

Örökség, hozomány, ajándékozás, vagy nagyobb nyereseményekre jogosító értékpapírok birtoka nagyon sokszor óriási mértékű vagyonszaporulatot idéz elő anélkül, hogy benne a takarékoságnak magának akármilyen csekély szerepe is lett volna.

Csakis a szükségletek megszorítása útján elért vagyonelemelkedést tekinthetjük „*megtakarított vagyonnak*” s csakis azt az ösztönyszerű, vagy külső tényezők által mesterségesen felidézett és irányított törekvést nevezhetjük a szó igazi értelmében vett takarékoságnak, mely a különféle szükségletek megszorítása útján vezeti el az embert a vagyonszaporulat kellemes állomáshelyére. (Folyt. köv.)

MENETREND

Érvényes 1914. május hó 1-től.

Kunszentmártonból Szolnok felé indul:

Reggel	6 óra 21 perckor.
Dél előtt	9 óra 16 perckor.
Dél után	11 óra 58 perckor.
Délután	4 óra 24 perckor.
Este	7 óra 13 perckor.

Kunszentmártonból Szentes—Hódmezővásárhely felé indul:

Reggel	6 óra 45 perckor.
Délután	12 óra 07 perckor.
Délután	4 óra 15 perckor.
Este	7 óra 20 perckor.

Eladó szőlő és bor.

Joó Károly tiszainokai jegyző, Varjasban köut mellett fekvő

3¹/₂ magyar hold termő szőlője egyben, vagy több részben is, könnyű fizetési feltételek mellett eladó. Ugyanott **eladó még 54 hektó 1913. évi termésű zöld-fehér színű bor is.** Érdeklődők tulajdonoshoz forduljanak.

Özvegy **SZEGEDY LÁSZLÓNÉNAK** a Kisasszonyhegyen levő

négy hold szőlője

a rajta levő 3 szoba, konyha s borházból álló lakóházzal, istálló, ól stb. melléképületekkel szabad kézből **jutányos** árért eladó. A szőlő bármikor megtekinthető. Bővebb felvilágosítást ad lapunk kiadóhivatala.

Tavaszi ujdonságok női kalapokban

megérkeztek.

Silberstein T.

divatárusnő Kunszentmárton, az új zsidó templom mellett.

Atalakításokat gyorsan és izlésesen készítenek.

Ügyes fiu TANONCNAK felvétetik
Schiffer Jakab Fiai rőfös- és divatáru
kereskedésében.

**81 hold föld örökáron
ELADÓ.
Cím a kiadóhivatalban.**

Megnyilt Wolf Dezső
KÖNYV-, PAPIR-
ÉS IROSZER KERESE-
DÉSE A GÖZFÜRDŐVEL
SZEMBEN.

Tiszta, szép
makulatura papir
csak métermázsa számra lapunk
nyomdájában kapható.

ELADÓ,
esetleg hasznbérbe kiadó a néhai dr. Jóna
Gyula örökösei tulajdonát képező **LAKÓ-
HÁZ**; ugyancsak a fenti tulajdonosok tu-
lajdonát képező és a lakóház mellett fekvő
HÁZTELEK. Értekezni lehet özv. dr. Jóna
Gyuláné urasszonyánál a helyszínen.

Szántó Albertnak

Pusztá-Gyalun 115 n. hold

tanyaföldje

egészben, vagy ennek fele
ELADÓ. 32 hold hereföld nyári, esetleg két ka-
pálása használatra kiadó. Tudakozódní lehet a
helyszínen.

Mérlegjavítással

felszerelt lakatos műhelyemben új mér-
legek készítésével is foglalkozom, így
szakszerűen és pontosan készítem el a hite-
lesítő hivatal által javításba utalt mérlegeket
és súlyokat.

Továbbá a m. kir. debreceni fémipar-
iskolában létesített mérlegtanfolyamot végezve,
erről bizonyítványt nyertem.

Elvállalok százados, tizedes és táblás,
szóval bármilyen rendszerű és szerkezetű
mérlegek és súlyok javítását, ugyszintén le-
épített nagy hidmérlegeknek a helyszínen
való javítását és hitelesítését a leggyorsab-
ban a legjutányosabb árak mellett eszközölöm.

A vidéki közönségnek kényelméről gon-
doskodva, a hozzám vasuton beküldött mér-
leget a helybeli vasutól beszálítom és vissza-
szállítom, melyekért külön díjakat nem szá-
mitok fel, azokat javítva, festve és hitele-
sítve adom fel a helybeli vasut-, vagy gőz-
hajó állomáson, azok 10 napon belül vissza
is lesznek szállítva.

A nagyérdemű közönség becses partfo-
gását kérve, kiváló tisztelettel

Steinberger Áron

géplakatos-mérlegkészítő.

SZOLNOK, Zsinagóga-u. 553. sz.

Egy PADOLT SZOBA, konyha, spejzsel
együtt KIADÓ. Bővebbet **Greif Davidnál,**
Fittler Károly asztalossal szemben.

Egy 5 lóerős fekvő

nyersolaj-motor

Bachrich & Comp-féle, akár ipari, akár gazda-
sági célra, olcsón ELADÓ. Bármikor megte-
kinthető a tulajdonosnál

Korall Antal

reszelővágógyár, Hódmezővásárhely.

A villanyerőre berendezett reszelővágógyárban
bármilyen elkopott reszelők nagyon olcsó árért
újrajavíthatnak.

Ugyanott 2-3 ügyes fiu tanoncnak felvétetik.

ORVOSOK

ajánlják, mint legelismertebb köhő s ellen
szert a **KAISER-féle**

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

Milliók használják

Könnyes

ellen: Rekedtség, elnyalkásodás, számarköhö-
gés, katarus, gégefájás stb. minden előforduló
hűlés ellen.

6100 köszönős hál-levél orvosoktól s magá-
nosoktól igazolják a biztos eredményt.

Étvágygerjesztő és legizletesebb bombonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozonként

60 fillérért kapható Kunszentmártonban

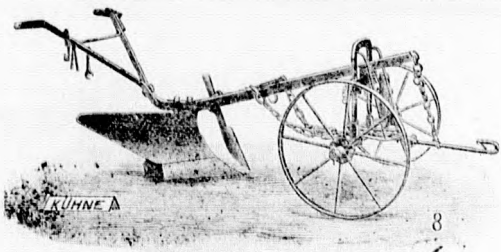
LUKÁCS ANDOR és POPOVITS GÁBOR

Tiszaföldváron **Goldman Adolf**

gyógytárban és minden hazai gyógytárban.

MILKO IGNÁCZ ELSŐRENDŰ ÚRI SZABÓSÁGA
TELEFON 206. SZOLNOK. TELEFON 206.
BAROSS- ÉS SZAPÁRY-U. SAROK.

Kerékpárok figyelmét felhívom, hogy a világhírű **ALFA ÉS STYRIA**
kerékpárok egyedárusítását Kunszentmárton területére képviselem, miért ezen gyártmányok
kizárólag nálam
szerezhetők be Tisztelettel **Dévai Jenő.**

Kunszentmárton, Tiszanagyrev, Inoka, Cibakhaza, Kürt, Ugh,
Sas, Úsépa, Szelevény, Mesterszállás községek gazdaközönségének
szíves tudomására hozzuk, hogy gyári vállalatunk képviselőt az ottani vidékre

Bozsik János és Tsa uraknak
Kunszentmárton

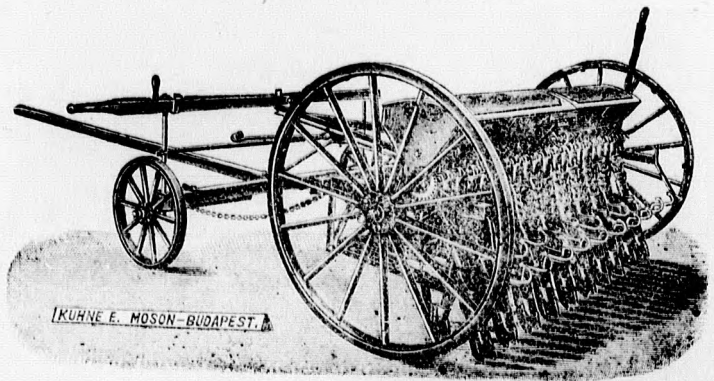
adtuk át és kérjük, hogy bizalommal nevezettekhez fordulni sziveskedjenek. Bozsik János és Tsa összes gyártmányaink
ban nagy raktárt tart, ahol gépeink természetben megtekinthetők.

Ajánljuk **Hungária Drill, Mosoni Drill, Vera II.**
hirneves vetőgépeinket, ekéinket, boronáinkat és egyéb
talajmivelő eszközeinket, kukoricamorzsolóinkat 10-féle
nagyságban, szecs kavágóinkat, répvágóinkat stb. stb.

Benzin és nyersolaj motorok.

Tisztelettel

KÜHNE Mezőgazdasági Gépgyár R.-T.
Moson - Budapest.

Nyomatott a kiadótulajdonos Wolf Dezső könyvnyomdájában Kunszentmárton.